Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—17.

Nr. Wilno, dnia 24.XI.1933 r. 963.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

E c h a a r t y k u ł u K a t e l b a c h a w "L i e t u v o s A i d a s". "Liet.Aidas" Nr.264 /XI.1933/ zamieszcza krótki przedruk artykułu korespondenta "Gazety Polskiej" Katelbacha w Kownie, w którym to artykule Katelbach oświadcza, że każdy Litwin w dyskusji z Polakiem zawsze wysuwa sprawę wileńską. Dalej Katelbach twierdzi, że w ciągu kilkunastu lat nieistnienia stosunków z Polską, naród litewski z uporem powtarza swe żądania polityczne i swe skargi w stosunku do Polski. Na zakończenie Katelbach oświadcza, że naród, który chce być zrozumiany przez inny naród, powinien przemawiać nie przez mur, który wyrósł w ciągu 13-tu lat i nie zezwala na usłyszenie w Polsce tego, co Litwini mówią.

Skrót artykułu p.Katelbacha zaopatruje "Liet.Aidas" w następujący komentarz:"Zdaniem p.Katelbacha naród powinien przemawiać do narodu. Łatwo to powiedzieć dziś po zajęciu trzeciej części terytorjum litewskiego. Faktycznie zaś takie postulaty możnaby wysuwać jedynie po usunięciu okupacji. Nie z winy Litwy powstał mur, który uniemożliwia obecnie usłyszenie głosu. Hasła narodu litewskiego pozostaną "skamieniałe", lecz młode i żywe, zanim Polacy nie usuną fundamentów spod tego izolującego wszystko muru, nie wycofają swego wojska, które się wdarło gwałtem i nie wywiozą administracji, która wojsku towarzyszyła. Litwini doprawdy są bardzo realnymi politykami, gdyż oceniają swych sąsiadów nie według ich słów, a według ich postępowania".-

P o g ł o s k i o r o k o w a n i a c h p o l s k o - l i t e w s k i c h. "A.B.C." Nr.66 /XI.1933/:W Rydze kursują pogłoski, że Polacy wkrótce zaproponują Litwinom rozpoczęcie rokowań. Jak słychać, Polacy zgodziliby się układać z Litwinami, o ile w pierwszem stadjum rokowań nie będzie poruszona sprawa wileńska.

W niektórych warstwach społeczeństwa łotewskiego rokowania te są bardzo wyczekiwane. Łotysze wróżą im powodzenie. W sferach łotewskich panuje przekonanie, że Litwie i Łotwie grozi ogromne niebezpieczeństwo ze strony Niemiec. Niebezpieczeństwo to zmniejszyłoby się lub wogóle znikło, gdyby Polacy wreszcie porozumieli się z Litwą i znaleźli jakikolwiek kompromis w sprawie wileńskiej. W Polsce ma panować opinja, że w sprawie wileńskiej należy Litwie częściowo ustąpić.

G ł o s y p r a s y a n g i e l s k i e j o r o k o w a n i a c h p o l s k o - n i e m i e c k i c h w z w i ą z k u z L i t w ą. "A.B.C." Nr.66 /XI.1933/:Berliński korespondent pisma angielskiego "Morningpost", tłumacząc niemiecką politykę zagraniczną w związku z rokowaniami polsko-niemieckiemi, pisze, że w Berlinie uważa się za rzecz możliwą rozstrzygnięcie sprawy Korytarza Pomorskiego i Górnego Śląska w sposób pokojowy, o ileby tylko nie wtrąciły się Francja i inne państwa Ententy. Mianowicie Polska mogłaby ustąpić i zrzec się Korytarza, gdyby jej dać wyjście na morze przez wolne porty Gdańska i Gdyni, czy przez Litwę, ewentualnie, gdyby umiędzynarodowić dorzecze Wisły i pozwolić korzystać z kolei wschodnio-pruskich.

R o k o w a n i a p o l s k o - n i e m i e c k i e a L i t w a. "Memeler Dampfboot" Nr.273 /XI.1933/:W kowieńskich sferach politycznych komentowane jest bardzo żywo zamierzone porozumienie pomiędzy Niemcami a Polską. W Kownie daje się wyraz poglądowi, że przez to porozumienie wytwarza się również dla Litwy nowa sytuacja polityczna i że Litwa w związku z tem musi obecnie prowadzić bardziej aktywną politykę zagraniczną. Wyłania się przytem ponownie koncepcję związku trzech państw bałtyckich. Związek ten miałby być przytem wolny od jakichkolwiek wpływów postronnych.-

D o k o ł a r o k o w a ń ł o t e w s k o - l i t e w s k i c h. Elta /z 21.XI.1933/:Delegacja łotewska, która prowadzi rokowania handlowe z Litwą odbyła w Rydze 20 listopada naradę pod przewodnictwem ministra Spraw Zagr. Łotwy Salnaisa. Delegacja uznała za potrzebne zwrócić się do Gabinetu Ministrów z prośbą o dyrektywy w sprawie niektórych kwestyj spornych.-Wyrażane jest przypuszczenie, że lit.-łotewska umowa handlowa zostanie podpisana w dniach najbliższych.-

W y p o w i e d z e n u e p r z e z L i t w ę u m o w y o r o z e j m i e c e l n y m .Prasa kowieńska /z 21.XI.1933/: Jak wiadomo, w roku ubiegłym szereg państw, w tej liczbie również Litwa zawarło umowy o rozejmie celnym. Zgodnie z temi umowami, zobowiązały się rządy poszczególnych państw do niepodwyższania ceł. Umowy zostały zarejestrowane w Sekretarjacie Ligi Narodów.

Ostatnio szereg państw powiadomiło Sekretarjat Ligi Narodów o wypowiedzeniu pomienionej umowy. Wypowiedzenie umowy nastąpiło również ze strony rządu litewskiego.-

S p r a w a r o z s z e r z e n i a s t o s u n k ó w h a n d l o w y c h m i ę d z y L i t w ą a S o w i e t a m i .Prasa kowieńska /z 21.XI.1933/:Poseł sowiecki w Litwie p.Karski w czasie swego ostatniego pobytu w Moskwie zreferował rządowi sowieckiemu kwestję stosunków litewsko-sowieckich. Poseł Karski wskazał na konieczność rozszerzenia litewsko-sowieckich stosunków handlowych. Jak podają, referat posła Karskiego w Moskwie ma dać pozytywne wyniki. W początkach 1934 r. rozpoczną się zapewne pomiędzy Litwą a Rosją Sowiecką rokowania w sprawie zawarcia nowej umowy handlowej.

Rząd sowiecki zamierza zwiększyć swe zamówienia na Litwie. Sowiecki trust skórzany zamierza nabyć w Litwie większą partję skór. Pozatem mają być zakupione również inne towary.-

Z a m i e r z o n a r e w i z j a l i t e w s k o - ł o t e w s k i e j k o n w e n c j i s z k o l n e j ."Liet.Żinios" Nr.265. /XI.1933/: Zgodnie z litewsko-łotewską konwencją szkolną, o ile na Litwie znajduje się dwadzieścia dzieci łotewskich, zaś na Łotwie tyleż dzieci litewskich, winna być uruchomiona szkoła powszechna. W związku z tą konwencją, na pograniczu Litwy i Łotwy czynnych jest niemało szkół tego rodzaju. Niedawno została sprawdzona sytuacja tych szkół, gdyż z obu stron były skargi na nieprzestrzeganie przepisów konwencji.

W wyniku tychpoczynań, zdecydowano poddać konwencję rewizji. W tej sprawie pomiędzy Łotwą a Litwą mają się wkrótce odbyć narady.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

E c h a "l i s t ó w z W a r s z a w y" w "L i e t .A i d a s". "Liet.Aidas" Nr.263 /XI.1933/, zamieszczając urywki z pojawiających się na łamach "Liet.Żinios" "listów z Warszawy", zaopatruje te urywki w następujące komentarze: Listy z Warszawy stanowią typowo polską propagandę. Autor tych listów pisze po litewsku, lecz myśli po polsku. Dlaczego "Liet.Żinios" udzielają miejsca xx polskiej propagandzie? "Rytas" również niedawno postraszył Litwinów "porozumieniem" polsko-niemieckiem. Te wywody "L.Żinios" i "Rytasa" wyraźnie wskazują na to, czemby Litwa dziś była, gdyby rządzili nią ludowcy i chrześcijańscy demokraci. Rząd tautininków, prowadząc konsekwentnie neutralną i przezorną politykę prawdziwie litewską, wybawił kraj od jakiegokolwiek pomieszania z obcemi interesami i od wszelkiego dzielenia się tem, co należy wyłącznie do Litwy.-

S p r a w a a m n e s t j i p o l i t y c z n e j w z w i ą z k u z r o c z n i c ą p r z e w r o t u g r u d n i o w e g o. Prasa kowieńska /z 21.XI.1933/:W związku z 7-mą rocznicą przewrotu grudniowego i dojścia do władzy narodowców, Prokuratora Sądu Wojennego otrzymała 200 podań o ułaskawienie od więźniów politycznych i kryminalnych. M.in . proszą o ułaskawienie studenci Witkiewicz i Pupoleigis, skazani za xx zamach na płk.Rustejkę. O ułaskawienie proszą również uczestnicy puczów taurogskiego i olickiego.-

S p r a w a b u d o w y n o w e j r a d j o s t a c j i .Prasa kowieńska /z 20.XI.1933/:Ze względu na to, że radjostacja kowieńska jest już przestarzała, projektuje się budowę nowej radjostacji.Stanąć ma ona nie w Kownie, lecz Czerwonym Dworze. Miejsce dla budowy nowej radjostacji podobno już znaleziono.-